

«Η θέση της Ελληνίδας στην Τουρκοκρατία»

Του Κωνσταντίνου Πραματευτάκη

[Το θέμα δόθηκε με διαγωνιστικό χαρακτήρα για τη γιορτή της 25η Μαρτίου. Το κείμενο επιλέχθηκε μεταξύ δώδεκα άλλων συμμετοχών.]

Σ' ένα έθνος υποδουλωμένο, σ' ένα απαίδευτο και βάρβαρο δυνάστη και σε μία εποχή που επικρατούσαν οι προκαταλήψεις, οι γυναίκες δεν μπορούσαν να έχουν γνώμη, άποψη και κρίση.

Σε μια κοινωνία ανδροκρατούμενη που ο άνδρας μπορούσε να χωρίσει τη γυναίκα του, αν αυτή δεν τεκνοποιούσε και που κατέφευγε σε βότανα για να γεννάει αρσενικά παιδιά, σαφώς δεν είχε την δυνατότητα και το δικαίωμα στην απόκτηση γνώσης.

Όλες οι πληροφορίες που έχουμε για τη θέση της Ελληνίδας στην Τουρκοκρατία προέρχονται από τις αναφορές των περιηγητών που επισκέπτονταν τις περιοχές εκείνη την περίοδο, καθώς και από τα δημοτικά τραγούδια τα οποία μιλούν για πολεμική δράση και τις ηρωικές πράξεις των γυναικών.

Αν και δε διευκρινίζεται ο βαθμός επιρροής των γυναικών στα δημόσια πράγματα, κάτω από ιδιαίτερες συνθήκες έπαιξε μεγάλο ρόλο. Οι νέες έβγαιναν σπάνια έξω από τα σπίτια με το φόβο των Τούρκων. Η εκπαίδευση τους ήταν σχεδόν ανύπαρκτη εκτός από κάποιες εξαιρέσεις. Οι μορφωμένες, κυρίως οι φαναριώτισσες, δώριζαν χρήματα σε μορφωτικά ιδρύματα και επιχορηγούσαν μεταφράσεις και εκδόσεις βιβλίων. Κυρίως ασχολούνταν με γυναικείες εργασίες όπως υφαντική, εργόχειρα, πρακτικές μεθόδους ιατρικής αλλά και σε σκληρές εργασίες όπως μεταφέροντας πέτρες και αμείβονταν εξίσου με τους άντρες.

Ιστορία : «Η θέση της Ελληνίδας στην Τουρκοκρατία»

Written by Administrator

Tuesday, 22 May 2012 00:00 - Last Updated Tuesday, 05 June 2012 17:06

Μάχονταν στο πλευρό των αντρών, παράδειγμα οι γυναίκες της Μάνης και του Σουλίου με αξιοσημείωτο σθένος και τόλμη. Δεν ήταν ίσες με τους άντρες, ζούσαν στα σπίτια των αντρών τους και έπαιρναν το επίθετό τους. Όμως γυμνάζονταν στα όπλα και εργάζονταν για την κάλυψη των αναγκών της οικογένειας. Η μητρότητα ήταν ιδιαίτερα σημαντική, γιατί χρειάζονταν πολεμιστές και έδινε στη γυναίκα κεντρικό ρόλο. Είχε ενεργό συμμετοχή στις πολεμικές επιχειρήσεις και σε περιπτώσεις χαμού του άντρα αρχηγού, αναλάμβανε η πιο ηλικιωμένη γυναίκα τη φροντίδα της οικογένειας.

Οι θρυλικές πρωτοβουλίες των Σουλιωτισσών στις μάχες εναντίον του Αλί Πασά και οι ηρωικοί τους θάνατοι μνημονεύονται ως δείγματα σπάνιας τόλμης και δύναμης. Τριακόσιες γυναίκες τα έβαλαν με τρεις χιλιάδες Τουρκαλβανούς. Άλλες πάλι μετέφεραν πολεμοφόδια αγνοώντας τον κίνδυνο του πολέμου, άλλες σφαγιάστηκαν, κατακρημνίστηκαν, πνίγηκαν έπεσαν από το Ζάλογγο ποτέ όμως δεν έπαψαν να αγωνίζονται για την Ελευθερία της πατρίδος τους, ποτέ δεν έσκυψαν το κεφάλι και δεν υποτάχθηκαν στον Τούρκικο ζυγό.

Η συμβολή των γυναικών στις πολεμικές επιχειρήσεις του Αγώνα είχε την αποδοχή των οπλαρχηγών, δεν έλλειψαν όμως και τα περιστατικά απαξίωσης της γυναικείας συμμετοχής. Οι γυναίκες πολέμισαν και διακρίθηκαν σε όλες τις μεγάλες μάχες, πολεμώντας με όπλα, ξύλα, δρεπάνια και πέτρες. Πολλές αιχμαλωτίστηκαν, βασανίστηκαν και θυσιάστηκαν στον Αγώνα για την απελευθέρωση. Γνωστή είναι η προσφορά και ο αγώνας της Λασκαρίνας Μπουμπουλίνας και της Μαντώ Μαυρογέννους για την Ελευθερία. Και στο τέλος δεν τους απέμεινε τίποτε από την περιουσία τους. Ηρωική ήταν και η στάση άλλων γυναικών όπως της Δέσπως Μπότσαρη που ανατίναξε τον πύργο μέσα στον οποίο πολεμούσαν, για να μην τις πιάσουν οι Τούρκοι, όπως μας λέει το Δημοτικό τραγούδι. :

« Η Δέσπω κάνει πόλεμο με νύφες και μ' αγγόνια»

Η Μόσχω Τζαβέλα, η Δέσποινα Κανάρη, η Ελένη Κίτσου, η Ασημίνα Γκούρα, η Δέσπω Τζαβέλα η οποία είχε το βαθμό του Ταγματάρχη, η Φωτεινή και η Ζαμπέτα Κολοκοτρώνη αλλά και όλες εκείνες οι ανώνυμες Ελληνίδες που έδωσαν τη ζωή τους χωρίς ανταλλάγματα.

Οι γυναίκες αυτές αποτέλεσαν πηγή έμπνευσης για πολλούς καλλιτέχνες και λόγιους άντρες της εποχής. Η λαϊκή μούσα ύμνησε τις γυναίκες αυτές όπως βλέπουμε και από το παρακάτω τετράστιχο :

Ιστορία : «Η θέση της Ελληνίδας στην Τουρκοκρατία»

Written by Administrator

Tuesday, 22 May 2012 00:00 - Last Updated Tuesday, 05 June 2012 17:06

«Είναι το Σούλι ξακουστό, το Σούλι ξακουσμένο

Που πολεμούν μικρά παιδιά, γυναίκες και κορίτσια.

Που πολεμάει η Τζαβέλενα με το σπαθί στο χέρι.

Με το παιδί στην αγκαλιά, με το τουφέκι στ' άλλο»